

Roede van Tienhovenmolen oudste van Nederland?

Foto
Christian Christoffel.

Een windmolenwiek bestaat uit een lange as, de roede, met daarop een hekwerk van hout. Bij een onderhoudscontrole van de wieken bij de Van Tienhovencmolen kwamen zwakke plekken tevoorschijn. De roeden werden uitgehaald en afgevoerd naar de werkplaats. Omdat één van de roedes uit met klinknagels verbonden platen was gebouwd, besloot Het Limburgs Landschap een bouwhistorisch onderzoek uit te laten voeren.

Uit dat onderzoek bleek dat het hier waarschijnlijk om de oudste geklonken roede van Nederland gaat die gemaakt werd in 1854 of 1855. De roede komt van een in 1922 gesloopte molen uit de Binnenwegse Polder tussen Rotterdam en Zoetermeer en werd gemaakt door het bedrijf Pot.

TWEDEHANDS EN NIEUW

Vroeger was er een levendige handel in molenonderdelen. Om

de tweedehands roede passend te krijgen werd die destijds ingekort van 27 naar 24 meter. Die roede is nu gerestaureerd. De andere roede, modern gelast uit 1957, bleek veel minder duurzaam en moest volledig vervangen worden. Die is nu op de volgens het systeem van Pot opnieuw gemaakt.

AUTHENTIEK

Na eerdere restauratiewerkzaamheden door Het Limburgs Landschap in 1956, 1991 en 2001 was dit een volgende grote ingreep om deze bijzondere molen te kunnen behouden.

De molen heeft sinds de bouw in 1855 grote veranderingen ondergaan. Na een brand in 1922 is de molen opnieuw als windmolen hersteld, ondanks de toen ook al aanwezige petroleummotor voor de aandrijving. Bij die herbouw is een deel van de molenberg weggegraven en voorzien van een toegangspoort, zodat paard en wagen

onder de draaiende wieken door de molen in konden rijden. De mergelstenen romp werd verhoogd met bakstenen, de vloer waar de molenstenen draaien kregen stalen balken en verder kreeg de molen gietijzeren tandwielen en een stalen spil. Ondanks dat de Van Tienhovencmolen onderdelen van andere verdwenen molens heeft blijft hij authentiek. De ligging op het plateau van Margraten en het samenspel van mergelstenen romp, het gietijzeren gaanwerk, de vorm van de kap en nu de oudste roede van Nederland onderstrepen het belang van deze monumentale windmolen in het Limburgse Heuvelland.

TEKST: EDMOND STAAL

Bekijk het terugplaatsen van de roeden op: www.limburgs-landschap.nl/kwartaalblad.

Deze restauratie is mogelijk gemaakt dankzij bijdragen van het Molenfonds van De Hollandse Molen, Prins Bernhard Cultuurfonds, Provincie Limburg, de Nationale Postcode Loterij en de Beschermers van Het Limburgs Landschap.

